

Oświadczenie złożone przez senator Agnieszkę Gorgoń-Komor na 28. posiedzeniu Senatu w dniu 6 sierpnia 2021 r.

Oświadczenie skierowane do minister rodziny i polityki społecznej Marleny Małąg

„Bez wytchnienia. Jest nas prawie milion. Nie widzicie nas, bo nie możemy wyjść z domu. Pracujemy całą dobę i będziemy pracować, dopóki wystarczy nam siła. Potem będziemy musieli pogodzić się z tym, że zostaniemy sami”.

Opiekunowie osób niepełnosprawnych niezdolnych do samodzielnej egzystencji, mimo stworzonej przez państwo możliwości korzystania ze świadczeń opiekuńczych, bardzo często nie korzystają z tej możliwości wsparcia i kontynuują lub podejmują zatrudnienie. Opiekunowie, ci, którzy mogą, muszą pracować, ponieważ środki oferowanego przez państwo wsparcia nie pozwalają na godne życie tych rodzin. Podejmują pracę również z tego powodu, że pragną nadal być aktywnymi zawodowo osobami.

Osoby niepełnosprawne niezdolne do samodzielnej egzystencji to zazwyczaj osoby leżące, które nie wyjeżdżają na urlopy i wakacje. Dotyczy to również ich opiekunów, dla których jedynymi wakacjami jest odpoczynek od pracy zawodowej. Nigdy nie jest to odpoczynek od całodobowej opieki. Podczas swojego urlopu lub choroby opiekunowie nadal muszą opiekować się swoimi podopiecznymi, każdego dnia, przez całą dobę. Co prawda na podstawie art. 11 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (DzU z 2020 r. poz. 1787) opiekunowie osób niepełnosprawnych od kilku lat mogą raz w roku pojechać na urlop, korzystając z programu opieki wytchnieniowej, a ciężar opieki przejmuje w tym czasie państwo, jednak ten system wsparcia nie działa efektywnie.

Przeznaczenie pracowniczego urlopu wypoczynkowego wyłącznie na wizyty konsultacyjne, rehabilitację często jest również przyczyną rozwoju zespołu przewlekłego zmęczenia, zwiększa możliwości powstania zespołu wypalenia i istotnie obniża efektywność pracowników. Wiele osób z tych powodów traci pracę lub też jest zmuszonych z niej zrezygnować. Przechodzą na świadczenia z opieki społecznej, a status materialny tych rodzin się obniża. Powoduje to, że maleją ich możliwości korzystania z koniecznego wsparcia medycznego czy rehabilitacyjnego, osłabiają się więzy społeczne ze środowiskiem, a rodziny te podlegają stopniowemu wykluczeniu społecznemu i popadają w ubóstwo.

Wsparciem dla opiekunów mogłoby być systemowe rozwiązanie, które polegałoby na przyznaniu opiekunom dodatkowego urlopu wypoczynkowo-wytchnieniowego w wymiarze np. dodatkowych 14 dni w roku, na podobnej zasadzie, jak w przypadku takiego urlopu przysługującego pracującym osobom z niepełnosprawnością. Byłby to urlop wypoczynkowo-wytchnieniowy, który pozwoliłby skupić się opiekunom wyłącznie na podopiecznych.

Niestety bardzo często opiekunowie niepełnosprawnych spotykają się z niezrozumieniem w przedsiębiorstwach, w których pracują, a jednym z powodów jest m.in. konieczność pokrywania przez pracodawców kosztów nieobecności pracowników wynikających ze stanu zdrowia podopiecznych. Systemowe rozwiązanie nie powinno obciążać kosztami dodatkowego urlopu pracodawców, ponieważ mogłoby to ich zniechęcić do zatrudniania opiekunów. Koszty te powinny być pokrywane z Funduszu Pracy, na który składają się właśnie pracodawcy, lub z Funduszu Solidarnościowego, którego celem jest udzielanie wsparcia społecznego, zawodowego, zdrowotnego oraz finansowego osobom niepełnosprawnym.

Realizacja tego projektu byłaby bardzo dużym wsparciem dla pracujących opiekunów osób niepełnosprawnych niezdolnych do samodzielnej egzystencji i mogłaby być zachętą do podejmowania zatrudnienia przez osoby dotychczas korzystające ze świadczeń pielęgnacyjnych wypłacanych w zamian za sprawowanie opieki nad niepełnosprawnym.

W związku z tym zwracam się do Pani Minister o podjęcie prac prowadzących do zmiany przepisów kodeksu pracy w zakresie umożliwienia opiekunom osób niepełnosprawnych niezdolnych do samodzielnej egzystencji, czyli leżących, uzyskania dodatkowych dni urlopu wypoczynkowo-wytchnieniowego.

Agnieszka Gorgoń-Komor